

JURYRAPPORT ISOC AWARDS 2002

Beste overheidsinitiatief, best maatschappelijk initiatief, online politicus

Samenstelling van de Jury:

- Ⓜ Hans Velthuisen (Nedstat)
- Ⓜ Nina Brink
- Ⓜ Michel van de Bel (Microsoft)
- Ⓜ Adri de Vries (directeur SIRE) - voorzitter

Misschien leuk te melden dat de jury vanuit New York en Buenos Aires hun stem heeft uitgebracht.

Internet en de kunsten:

Samenstelling van de Jury:

- Ⓜ Rob van Kranenburg (Doors of Perception)
- Ⓜ Herbert-Jan Hiep (Total Identity)
- Ⓜ Arie Altena (Mediamatic)
- Ⓜ Patrick van Gent (Tridion)
- Ⓜ Janine Huizenga (Creative director Waag Society)

Inzendingen

Veel inzendingen, van goede kwaliteit en ook heel divers. Dank aan de vele mensen en organisaties die de moeite hebben genomen een initiatief of persoon te nomineren. Het selecteren van de zes genomineerden per categorie was al een hele klus voor de jury. Het is daarmee een compliment aan alle genomineerden om tot het niveau van genomineerde te zijn doorgedrongen.

ONLINE POLITICUS VAN HET JAAR

Een nieuwe categorie. Nog niet veel politici vallen op. Wel de nodige goede en open websites. Wij kozen de volgende er uit:

Roger van Boxtel hebben we gevraagd de prijs uit te reiken. Hij zou deze award verdienen als oeuvreprijs: hij was de eerste minister met een fatsoenlijke website en wordt door velen gezien als de eerste ICT-minister. Helaas is het digitale duurzaamheidsbeleid van de overheid nog niet zo ver dat zijn site (www.ministervanboxtel.nl) enkele maanden na het aantreden van de nieuwe regering nog in de lucht gehouden kan worden. Dat is een slechte zaak, omdat de blauwdruk voor het goede beleid dat uit zijn koker kwam zo niet meer terug te lezen is.

De genomineerden zijn:

Marije van den Berg (www.leiden.pvda.n/log.php) is een aanstormend politiek talent uit Leiden dat door velen genoemd werd. Een lokale politica die er echt aan trekt om de communicatie via internet persoonlijk op te pakken. Ze is wereldberoemd in Leiden en omgeving, maar ook daarbuiten wordt haar open weblog goed in de gaten gehouden. Marije geeft daadwerkelijk inhoud aan digitale politiek.

Boris van der Ham (www.borisvanderham.nl) is een dwarsligger en activist die al zeer actief op zijn site was voor hij in de Tweede Kamer kwam en dat nu nog steeds. De site roept overal om actie. Een lid van de Tweede Kamer die webwise is en weet dat het internet mensen kan mobiliseren.

Een andere exponent van de nieuwe generatie politici dient zich aan met **Loesewies van der Laan** (www.vanderlaan.net). Als Europees parlementariër heeft ze al eens de pers gehaald met het online plaatsen van documenten voor die officieel vrijgegeven waren. Ze zet de technologie in om de burger op gedreven wijze in te lichten en te consulteren over de gang van zaken en de koers in Brussel. Initiatiefneemster van een voorstel tegen spam. Er mogen nog wel wat meer vragen en brieven op de site, maar een hele mooie uiting van digitale politiek.

De politici op provinciaal niveau blijven volgens de jury toch echt achter op landelijke en lokale politici, en dat is geen positieve ontwikkeling. Anderszijds laat **Marnix Norder** zien dat je ook zonder eigen website (wat summiere informatie op www.zuidholland.nl daargelaten) een duidelijke rol in het debat over de samenleving van de toekomst kunt spelen. Zijn betrokkenheid bij bijvoorbeeld het project Top2020 geeft aan dat Norder zich wel degelijk in de frontlinie wil begeven. Een man die niet perse wil scoren met internet, maar die als enige provinciale politicus vanuit diverse hoeken aan ons werd aanbevolen.

Joop Wijn (www.joopwijn.nl) was als kamerlid al jaren bijzonder actief op het gebied van internet. Als staatssecretaris (inmiddels demissionair, vanwege de val van het kabinet Balkenende) heeft hij die principes niet verloochent en is enthousiast en gedreven op de ingeslagen weg van openheid en vernieuwing doorgegaan. Zijn website is een duidelijk visitekaartje van dit politieke talent, zakelijk en persoonlijk, met als kroontje op de site zijn reisverslag naar India, dat een dag na de reis op de site stond.

En de beste online politicus 2002 is geworden..... Loesewies van der Laan

BESTE MAATSCHAPPELIJK INTERNETINITIATIEF

De winnaar van deze award is een persoon of organisatie die in het afgelopen jaar, gebruikmakend van de nieuwe mogelijkheden die internet te bieden heeft, in daad heeft bijgedragen aan een betere (Nederlandse) samenleving.

De zes genomineerden:

Maroc.nl (www.Maroc.nl) maakt zichtbaar dat de Nederlandse samenleving rijk en gedifferentieerd is. In haar korte bestaan heeft Maroc.nl zich bewezen als platform én voer voor discussie. Ook in haar op maat gesneden diensten – zoals de Ramadan-SMS-dienst – is Maroc.nl een voorbeeld voor andere communitysites. Goede onmiddellijke reactie op racistische mails. Zorgvuldig gemaakt. Uitstraling naar binnen en naar buiten. Dat laatste zou kunnen worden versterkt: meer op integratie richten.

Wereldkids (www.wereldkids.nl) is typisch een toepassing die je alleen dankzij internet voor elkaar krijgt. Een verrassend initiatief van de Wereldomroep dat dit jaar opnieuw in de nominaties naar boven kwam drijven, na vorig jaar ook al genomineerd te zijn. Een mooie kleurrijke site die Nederlandse kinderen in het buitenland met elkaar in contact brengt om ervaringen uit te wisselen. Goed idee, goe uitgevoerd. Wellicht ook openstellen voor andere dan Nederlandse kinderen.

Lombox (www.lombox.nl) past zeer goed in de tijdgeest. Combineert professionaliteit met de inspiratie en bevoegdheid van mensen die zelf hun leven in hun wijk gestalte mee willen geven. Een sociaal zeer diverse wijk in Utrecht toont aan dat het er aan creativiteit en inventiviteit niet ontbreekt. Een overheidsinitiatief dat niet lekker liep, kreeg opnieuw inhoud door de wijkbewoners zelf. Als internet zijn succes zal vinden op wijkniveau, is dit een mooie pionier. De site is uniek in de waaier aan mogelijkheden die het biedt: ramadan diner in het buurtcafe, vraag en aanbod met de aanbeveling: “kijk maar naar binnen, dan zie je hem staan.” Zeer up to date. Modern, helder en met alle moderne toepassingen die internet te bieden geeft. Een mooi voorbeeld voor andere wijken, want de site is zo kopieerbaar.

Zone 5300 (www.zone5300.nl) is een online nieuwsbron met wel zeer bijzondere nieuwsberichten. Ga eens naar de site en lees de eerste pagina. Je moet het zien. Het nieuws is altijd onvoorstelbaar en wonderlijk. Maar ook altijd wel zeer gewenst. En dat is dan ook de unieke formule: het nieuws is zelf gemaakt door de redactie en wordt gepresenteerd als echte newsitems. Zo kom je terecht in een wereld van virtueel nieuws. Een wereld zoals die zou moeten zijn. De redactie is niet goed bereikbaar.

Er is geen toepassing van het internet zo populair bij gewone gebruikers als gewone email. Dankzij **Virusalert** (www.virusalert.nl) kunnen gewone mensen zich beter wapenen tegen virussen, want besmettingen door virussen zijn vaak prima te voorkomen. De combinatie van een ideeële doelstelling met een commerciële aanpak maakt het een kansrijk initiatief. Lekker kritisch.

2002 was onmiskenbaar het jaar van 'de' Tweede Kamer-verkiezingen in mei van dit jaar. De **Stemwijzer** (www.stemwijzer.nl) maakte een overtuigende entree in het politieke speelveld en bood niet alleen de zwevende kiezer een houvast. Een populair en goed uitgekiend instrument om te testen bij welke partij iemands standpunten eigenlijk passen. Een must in het post-ideologische tijdperk. Zeer bekend, nuttig. Voor sommigen iets te simpel, waardoor soms een te beperkte invloed op de werkelijke keuze. Een uitstekende manier om de burger weer bij de politiek te brengen.

En de winnaar is geworden.....LOMBOX!

BESTE OVERHEIDSINITIATIEF OP INTERNETGEBIED

Vernieuwing van de samenleving en de overheid zelf met behulp van internet vraagt creativiteit en inzet. Wat is het meest succesvolle of veelbelovende internetgerelateerde initiatief vanuit de overheid - lokaal, nationaal of in Europese context - in het afgelopen jaar?

De zes genomineerden zijn:

Advies Overheid.nl (www.advies.overheid.nl) heeft met haar werk een zeer belangrijke stimulans gegeven aan de professionaliteit van overheidssites in Nederland. Een slagvaardige groep van echte professionals die onder de vlag van ICTU de overheid op internet over de hele linie beter doen functioneren, zorgen dat van elkaar wordt geleerd en zorgen dat dus niet iedereen het wiel uit gaat vinden. Een pareltje.

“Welcome In My Back Yard”, of kortweg **Wimby** (www.wimby.nl) is een initiatief van Hoogvliet om samen met de burgers aan een nieuwe inrichting van de omgeving en de maatschappij te werken. De commitment om zich gedurende tien jaar aan dit project te binden geeft de continuïteit en stabiliteit die voor een dergelijke vernieuwing nodig is. Men dient er wel voor te zorgen dat ouderen en andere minder frequente gebruikers van het internet niet als stem wegvallen in de roes van het interactieve inspraakmodel.

Met **Gigaport** (www.gigaport.nl) maakte de overheid een substantiële investering in de vooruitgang van de kennisinfrastructuur in Nederland. Samen met het excellente Surfnet verzet Gigaport de bakens voor wat betreft hoogwaardige voorzieningen voor internet in Nederland. Naast ondernemingen profiteren bijvoorbeeld ook kunstinstellingen als De Waag en V2 van het werk van Gigaport. Ook in het onderzoek wat zij laat doen is Gigaport een belangrijke stimulans voor vernieuwing in Nederland. Met een dergelijk initiatief staat Nederland in de internationale voorhoede en daar moeten we blijven

De gloednieuwe site van de regering (www.regering.nl) komt elke dag uit met een overzichtelijke nieuwsbrief, waar iedereen zich gratis voor kan inschrijven. Van de ene kant is het niet meer dan normaal en hoog tijd dat er zoiets kwam, van de andere kant is het een prestatie om dit voor elkaar te krijgen temidden van de verkokerde berichtgeving vanuit ministeries. Een aanwinst voor de overheid. Een kritische kanttekening: door zelf leverancier te worden mag en kan de rol van onafhankelijke journalistiek voor behoud van kwaliteit van de overheid niet gemarginaliseerd worden.

Vorig jaar was het innovatieve Kabinet Online zelf nog kandidaat, nu is het de beurt aan de regeling **Digitale Pioniers** (www.digitalepioniers.nl) die voortkomt uit die denktank. Begonnen bij online minister Dick Rijken is via een motie van Femke Halsema (Tweede Kamerlid voor Groen Links) een stimuleringsfonds tot stand gekomen die kleinschalige experimenten vanuit de maatschappij steunt. Het programma Digitale Pioniers (www.digitalepioniers.nl) wordt inhoudelijk aangestuurd door de Stichting Nederland Kennisland en betaald door het ministerie van OC&W. Een sterk initiatief waar de jury veel van verwacht. Ze zijn net begonnen en nu al genomineerd. Er wordt een behoorlijke olievlekwerking van verwacht. De jury is benieuwd naar de zakelijke resultaten.

Het **Bestuurs Informatie Systeem** van de **gemeente Eindhoven** (www.eindhoven.nl) is voor het tweede jaar op rij genomineerd. Het stijgt duidelijk uit boven de bij collega's gebruikelijke informatievoorziening, en vult in wat in elk onderzoek als eerste wens van de burger ten opzichte van de overheid naar voren komt: transparantie. Geef de burger dezelfde informatie als zijn eigen overheid. Niet allen alles waar ze het over hebben, maar ook alles waar ze het over gaan hebben. Mooi wapen in de strijd tegen de achterkamer. Een

vernieuwing recht door het midden, waar de collega's veel van kunnen oppikken en de burger van geniet.

De jury heeft allereerst besloten tot een eervolle vermelding. Vanwege de prachtige toegankelijke formule, de kleinschaligheid en het experimenteel karakter, waar grote behoefte aan is in de wereld van internet, gaat deze eervolle vermelding naar ..... Digitale Pioniers.

En de winnaar is geworden..... GIGAPORT!

INTERNET EN DE KUNSTEN (NET-ART)

Nog duidelijker dan vorig jaar, blijkt kunst op het internet haar eigen weg te gaan, haar eigen vormen te zoeken, netspecifiek te worden. En nog duidelijker ook blijkt hoe internetkunst op weg is om de avantgarde te worden van onderzoeksvragen die zich op grenzen van disciplines bevinden. Onderzoeksvragen die binnen bestaande paradigma's zeer moeilijk als relevant kunnen worden herkend, kunnen in online projecten worden opgeworpen.

Dit jaar resulteert dat in zes genomineerden:

- Ⓞ Onderzoek naar manieren om gezamenlijk verhalen te vertellen in **nobodyhere.com**
- Ⓞ Onderzoek naar interfaces: manieren om data tot informatie te visualiseren in het werk van **Joes Koppers**
- Ⓞ Onderzoek naar hoe mensen de ruimte gebruiken in hun stad in het project van **Esther Polak, Jeroen Kee en de Waag**
- Ⓞ Onderzoek naar hoe mensen informatie opslaan en weer ontsluiten in het werk van **Jasmijn Snoijink en Kwong Yuen Tsang**
- Ⓞ Onderzoek naar de verhalen waarin de dagelijkse ervaring de geschiedenis in de massamedia raakt in de blog van **Walter van den Berg**
- Ⓞ Onderzoek naar de manier waarop we gemeenschappelijkheid construeren in een wereld waarin feit en fictie niet meer afdoende categoriën zijn om te bepalen wat data en wat niet-data is, in het werk van **Rosanne van Klaveren**

Het is niet verwonderlijk dat een aantal genomineerde projecten zich richten op het geheugen, onze pogingen ideeën en informatie te bewaren, op te slaan en later te gebruiken in een eigen context. Deze projecten signaleren het einde van ons vermogen om te kunnen functioneren in een wereld die zo overvol is van communicatiedragers dat er een cognitieve overdaad ontstaat. Het is zinvol voor onze samenleving in zijn geheel om deze projecten serieus te nemen.

In nobodyhere.com hervertelt **Jogchem Niemandsverdriet** (<http://www.nobodyhere.com>) op geheel eigen picaresque wijze Nescio. Het spijt hem van wat komen gaat waar Nescio zei 'Schrijf over mij maar niks'. Al enkele jaren bouwt hij aan een universum van de dagelijkse momenten en zijn kracht ligt in het feit dat hij en visueel en narratief zo sterk is dat er een nieuwe hybride vorm ontstaat.

Jasmijn Snoijink en **Kwong Yuen Tsang** (<http://www.funes.nl>) zijn de eerste generatie nieuwe media studenten die proberen theorie en praktijk, abstracte ideeën en dagelijkse ervaring, te ontsluiten op een manier die recht doet aan visuele vormen van geletterdheid. In hun project 'over manieren van opslaan' (een cd-rom en website) doen ze een poging de technologische impact van een steeds visueler wordende samenleving te begrijpen.

Wie schreef ooit dat de auteur dood was? De auteur is niet dood. De auteur is geëxplodeerd in duizenden schrijvers. In duizenden blogs. Eén van de schrijvers die verhalen op de grens tussen de krantengeschiedenis en het alledaagse leven is **Walter van den Berg** (<http://www.vandenb.com>). Hij probeert een eigen online schrijfstijl te ontwikkelen, kleine poèmes en prose.

Jeroen Kee, Esther Polak en de Waag geven een wandelaar de controle over zijn of haar eigen representatie in een geheel van architecturen. Een poëtisch idee, - wie schrijft een duif op het scherm door een

duif te wandelen? – wordt een data dashboard van verschillende soorten informatie: wie komt nooit in de stad? Of wie neemt steeds dezelfde route? Hoe gebruiken mensen de ruimte die hun voorgeschreven wordt? Met Realtime Amsterdam (<http://realtime.waag.org/>) hebben de makers er een nieuw onderzoeksterrein bij: tweede generatie internet voor het representeren van alledaagse bewegingspatronen.

Joès Koppers deconstrueert machine-technisch gedrag en weet zodoende uit kleine eigenschappen en eigenaardigheden nieuwe concepten te creëren. Joès is een online illusionist, een virtuele en virtueuze goochelaar: de David Copperfield van de nieuwe media! Hij was al gefascineerd door het idee interface terwijl de uitwerking er nog niet was. We houden hem steeds in de gaten. Waar hij gaat, volgen wij – een jaar later.

Rosanne van Klaveren (<http://www.rosannevanklaveren.nl/>) gebruikt het medium op een 'menselijke' manier; als distributie kanaal voor haar zelf gecreëerde werkelijkheid. De 'interactie' vindt plaats in het hoofd van de bezoeker; geen illusionist, maar zet technologie in voor de oudste kunst uit de menselijke geschiedenis: het vertellen van verhalen.

De ISOC AWARD 2002 voor 'Internet en de kunsten' gaat naar **Rosanne van Klaveren**.

De jury is voornamelijk onder de indruk van de manier waarop ze de communicatieve kracht van het medium gebruikt en de manier waarop ze verder gaat dan het interactie; in haar werk kun je participeren.

In haar recente project 'Braintec' gebruikt ze het medium tevens om een maatschappelijk debat aan te gaan over onze relatie met gedrags- en gen veranderende technologieën.

Daarmee genereert ze debat over zowel de content als de context van haar ideeën, en dat wil de jury graag honoreren.